

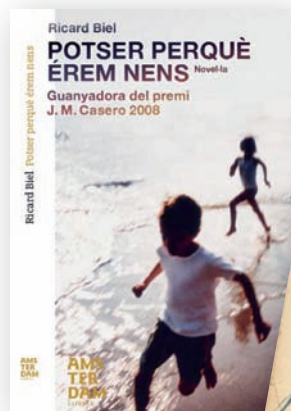
# De l'exhibició lingüística a l'abús del transcendent

**JOSEP PASTELLS**

Guanyar el Casero, o quedar-ne finalista, sempre ha estat una bona targeta de presentació per a qualsevol novel·la. La qualitat i el rigor del jurat, indiscutibles des de la creació del premi, garanteixen que les obres seleccionades tenen cara i ulls, que podran agradar més o menys però s'encabiran sense problemes, que no és poc, en allò que denominem literatura. És el cas, sens dubte, de les dues obres aquí ressenyades: *Potser perquè érem nens*, de Ricard Biel, guanyadora de l'edició de 2008, i *Hores prohibides*, de Núria Martí, finalista el 2007.

Mai no s'ha de fer gaire cas dels textos de contraportada, però crida l'atenció que en tots dos llibres, editats al gener, s'hi remarqui la capacitat dels autors per sorprendre'ns. «Una obra amb una veu narrativa sorprenent», es destaca en el cas de Biel. «Una tècnica narrativa sorprenent», s'afirma en referència a Martí. A priori, l'abús d'aquest adjectiu pot indicar dues coses: o és plenament justificat i, en efecte, la tècnica i la veu narrativa de l'un i de l'altra són inesperades i tenen la capacitat de commoure'ns, potser de meravellar-nos, o qui ha escrit els textos de contraportada no té un vocabulari gaire extens i només pretén incitar-nos a la lectura, sense importar-li que no acabem trobant res que ens sorprengui. Seria molt fàcil decantar-se per aquesta segona opció, però també seria injust. Perquè si les dues obres tenen alguna cosa en comú és la seva voluntat de moure's per camins poc fressats, d'aportar punts de vista peculiars i explicar-nos històries que, en tots dos casos, se'ns fan creïbles i tenen prou força per animar-nos a llegir-les fins al final.

No tindria gaire sentit continuar ficant ambdues novel·les al mateix sac, però potser convé assenyalar que tant



Ricard Biel (Badalona, 1970) com Núria Martí (Calella de la Costa, 1966) són llicenciats en filologia; ell, anglesa, i ella, catalana. I es nota força, però potser una mica més en l'obra de Martí, perquè *Hores prohibides* és una petita exhibició lingüística, la demostració que ser clar i senzill no és incompatible amb les descripcions precises i eficients ni amb un relat (en aquest cas a dues veus) capaç d'endinsar-nos en les vicissituds de dues dones, sobretot d'una, acostumades a conviure amb el dolor. No crec, però, que la tècnica narrativa de Martí sorprengui. És massa natural. I tan àgil i eficaç que bé podria ser un model per als que encara no han entès que la simplicitat facilita la comprensió, que la sonoritat ho és tot o quasi tot, que una bona història

**Mai no s'ha de fer gaire cas dels textos de contraportada, però crida l'atenció que en tots dos llibres s'hi remarqui la capacitat dels autors per sorprendre'ns**

**RICARD BIEL**

**Potser perquè érem nens**

Amsterdam Llibres.  
Barcelona, 2009.  
126 pàgines.

**NÚRIA MARTÍ**

**Hores prohibides**

Amsterdam Llibres.  
Barcelona, 2009.  
105 pàgines.



mal escrita és com una nau sense rumb. Dit això, també és cert que l'autora d'*Hores prohibides* potser en fa un gra massa amb els adjectius, que de vegades s'excedeix amb les descripcions («un noi alt i prim, amb un bigotet negre i llarg a sobre el llavi», diu a la pàgina 79) i que ha de fer certs malabarismes per arrodonir la trama. Però tot sembla tan plausible, tan proper, que ens ajuda a superar la desconfiança en la capacitat del llenguatge per comunicar allò real.

Des d'aquest punt de vista, la novel·la de Ricard Biel és molt diferent. No està pas mal escrita, però la seva força no rau tant en la llengua com en el punt de vista del narrador (al principi un nen, després un noi) que descriu amb gran clarividència els canvis experimentats per la família quan neix la seva germana petita. Des de la transformació de la seva relació amb ella (primer l'odia, més tard l'estima i sent la necessitat de protegir-la) fins al procés que acaba conduint a la dissolució del matrimoni, l'ensorrament del pare i la irrupció d'una mena de padrastra, *Potser perquè érem nens* no deixa d'advertir-nos que el món és cruel, complex i, sobretot, incert. És una bona novel·la, de les que cremen i fan pensar, però potser vol pujar massa amunt i, a més del final ensucrat, hi sobren uns quants fragments en què es tracten qüestions d'ordre existencial d'una forma tan sentenciosa i transcendent que la veu narrativa més que sorprendre es torna carregosa, avorreix.